

מסורת הש"ס

(א) [מוקפסת פ"ג הי"ז],
(ב) [מוקפסת דמנחת פ"ג
ה"ד וחזקת פ"ה הי"ז],
(ג) [נדרין ע"ד דל"ט פ"י
דפי], (ד) [שם במוקפסת],
(ה) [פ"י שהיו רבלין ע"ד
ע"ד חש], (ו) [כריתות כ"ה
ו"ע], (ז) [פ"י לו ולאשי
ביתו ב' היו לו בני בית לרוב,
ח) [פ"ה רש"ל, ט] [ויקרא
יד], (י) [יומא ס"א: ג] ט"ס
פ"ה וי"ד בסמוך אחר מלת
ולא לעשרים וי"ט, ו' [ושי
חזק] יומא נ"ה. ד"ה מין
ומס' וזכר כ"ה. ד"ה הו"ל
ומס' מוכה לו. ד"ה י"ז.

מוסף רש"י

דהנה כריך ידיה
בשיראי. כ"י שלג ילנך
ידו כשכר וזכר (כריתות
כח). בקינור סעודה.
לאחר אכילתו (שם).

מוסף תוספות

א. דחשיב הסודר כמו
גוף הלולב. חזקת פ"ה י"ז.

מקום שנהגו פרק רביעי פסחים

נו.

עין משפט נר מצוה

נ"ה א מ"י פ"ה מהלכות
מעשה קדושת הל"כ:

רבינו חננאל

ואוקימנא לה לר' יוסי ולר'
שמעון, ומאי ואי דקתני הא
והא אלפת, והכי קתני
נותנין ללפת ולכרוב, ר'
יוסי אומר ואף לקפלוט,
ר' יוסי הוא התנא קמא
דפליג על ר' שמעון, ותניא
איך נותנין פאה ללפת
ולקפלוט, ר' שמעון אומר
ללפת ואף לכרוב, ר"ש
הוציא התנא קמא ר' יוסי,
נמצא תנא קמא דר' יוסי
ר' שמעון, ות"ק דר' שרבי
יוסי, ואמאי דקתני ת"ק
ראשון, מוסיף עליה בר
פלוניא חזק אף כך וכך. בן
(א) גבי היין נותן פאה
לירק, בא אביו ומצאן
לעניים טעונות ועומדין
בפתח הגנה, אמר להם בני
השליכו מעליכם ואני נותן
לכם כפלים מעט עני, לא
מפני שעיני צרה, אלא
מפני שאמר חכמים אין
נותנין פאה לירק, ת"ד
בראשונה היו מניחין
עורות קדשים בלשכת בית
ההורה ולערב היו חולקין
אותן, והיו בעלי זרועות
נוטלין אותן בזרוע,
הקדישום בעליהם לשמים
כר, עד כדי שיהיו עולי
רגלים וראין שבלאבתן
נאה בלי דלם. תניא קדושת
שקמה היו ביריות, והיו
בעלי זרועות נוטלין אותן
בזרוע, עמדו בעליהן
והקדישום לשמים, עליהם
ועל כיצא בהן אמרו אוי
לי מבית חנן אוי לי
מלחישתן שהיו רכילין,
אוי לי מבית ביתוס אוי לי
מאלתן שהיו בעלי זרוע,
אוי לי מבית קתרוס, אוי
לי מקולמוסן שהיו חוקקין
חוקקין און. אוי לי מבית
ישמעאל בן פיאבי, הוא
היה טוב ובני ביתו היו
בעלי אגונין, והם כהנים
גדולים ובניהם גוברין,
וחנניהו אמריכלין
ועבדיהם חובטין העט
במקל. ת"ד ארבע צווחות
צווחה עזרה, שתיים כהנים
ושתיים ביצאה, ראשונה
צווחה צאו מכאן בני עלי,
שטמא היכל ה'. ועוד
צווחה, צא מכאן יששכר
איש כפר ברקאי שמכבד
עצמו, דכריך ידיה בשיראי
ועבדי עבודה, תמצא
מבזה קדשי שמים ליגע
בהן בידו, ועוד צווחה שאו
שערים ראשיכם ויכנסו
יוחנן בן נרבי תלמיד
פצאי ומילא כרסו מקדשי
שמים. ועוד צווחה עזרה
שאו שערים ראשיכם
ויכנסו ישמעאל בן פיאבי
תלמידו של פנחס וישמש
בכהנת גדולה. הדרן
עליך פרק מקום שנהגו

(א) אלו כ"ל בן מנח יין
וכ"ה בירושלמי כאן או שתי
גורם בירושלמי בן נני היין
וכמוקפסת הג' מעשה בן נני יע' במלך הפנים כאן.

אלא מפני שאמרו חכמים אין פאה לירק. ואם תאמר מכל מקום
ליפטר ממעשר מפני שהפקידים והפקר פטור ממעשר וי"ל
כז"ה דלמרי בנמ' פאה [פ"ו מ"א] אינו הפקר עד שיפקר לעניים
ולעשירים כשמיטה וילפינן (בירושלמי) משמיטה דכתיב תשמטנה
ונטשתה מה ת"ל ונטשתה יש לך
נטישה אחת שהיא כזו ומה היא זו
הפקר לעניים ולעשירים א"נ אפילו
בית שמאי דילפי מפאה וסברי דהפקר
לעניים הפקר (א) (הכא מחייבי משום
דהפקר בטעות הוה) וטעמא מפש
התם דכתיב צפיה לעני ולגר מה
תלמוד לומר תעזוב אותם יש לך
עזיבה אחת שהיא כזו ומה היא זו
לעניים ולא לעשירים ומיהו צפיה
גופיה כולי עלמא מודו דפטורה
כדדרשין בספרי וצא הלוי כי אין לו
חלק ונחלה עמך יצא זה שיש לו ללוי
חלק בהן שאם הוא לוי עני נוטל פאה:
דברירך ידיה בשיראי. פירש
בקונטרס ותלמי פוסלת
בקדשים דכתיב ולקח הכהן פסולת
שמה לקחה צעמנו של כהן וא"ת
והא גבי לולב לא אמרינן הכי בפרק
לולב הגזול (פסוק דף ג'.) גבי לא
לינקוט אינש לולבא בקדורא רבא
אמר לקחה על ידי ד"א שמה לקחה
ומירך ר"י דהתם מיירי בלחום הלולב
על ידי חזק כעין צנת כגון שסך
הלולב בקדור ואזוזו בקדור כסודר
מסייעו להחזיק וכי האי גוונא לא הו"ל
חליצה^א וכן משמע בההיא שמעתא
דצהני מיירי דהא קאמר התם לא
ליהדוק אינש לולבא צהושענא דילמא
נמרי טרפי והוה חליצה רבא אמר
מני צמינו אנו חוץן משמע דשארין
מינו חוץן והיינו משום דההיא הוה
כעין דשמעתין דכריך ידיה ציירא
דכי האי גוונא שייכא חליצה^ב:

הדרן עלך מקום שנהגו

כהנים גדולים ובניהן גיזברין וחנניהם אמריכלין ועבדיהן חובטין את העם
במקלות^א תנו רבנן ארבע צווחות צווחה עזרה ראשונה צאו מכאן בני עלי
שטימאז היכל ה' ועוד צווחה צא מיכן יששכר איש כפר ברקאי שמכבד
את עצמו ומחלל קדשי שמים דהוה כריך ידיה בשיראי ועבדי עבודה
ועוד צווחה העזרה שאו שערים ראשיכם ויכנסו ישמעאל בן פיאבי
תלמידו של פנחס וישמש בכהונה גדולה ועוד צווחה העזרה שאו שערים
ראשיכם ויכנסו יוחנן בן נרבאי תלמידו של פנקאי וימלא כרסו מקדשי שמים
אמרו עליו על יוחנן בן נרבאי שהיה "אוכל ג' מאות עגלים ושותה ג' מאות
גרי יין ואוכל ארבעים סאה גזולות בקינוח סעודה אמרו כל ימיו של יוחנן
בן נרבאי לא נמצא נותר במקדש מאי סלקא ביה ביששכר איש כפר
ברקאי אמרי מלכא ומלכתא הוו יתבי מלכא אמר גדיא יאי ומלכתא אמרה
אימורא יאי אמרו מאן מוכח כהן גדול דקא מסיק קרבנות כל יומא אתא איהו
אחוי

(א) דלם. דופי: קורות. בייסוס. כהן גדול היה וכן כולן (א) [והיו להן עבדים ממסגין וחובטין את העם]:
אלפ. מקלותיהם כמו לא בללה ולא ברומח במסכת שבת (דף ק"א). לחשקן. יועצי רע: קולמוסין. שהיו כותבין איגרות לרעה: אמריכלין. אמר
כולו. על פיו נחתך כל זורק הקדש: שטימאז. דכתיב (שמואל א' ב') אשר ישכבון את הנשים: כריך ידיה בשיראי. וחליצה פוסלת בקדשים
דבעינן ולקח הכהן (א) שיקח צעמנו ועוד דכיוון הוא: ישמעאל בן פיאבי. כשר היה אבל אנשי ביתו היו בעלי זרוע: שלג מאוס עגלין. שהיה
מגדל צביתו כהנים הרבה: מאי סלקא ציב. מה גמול נשתלם: מלגא ומלכא. מלכי בית חשמונאי: גדיא יאי. גדי טוב למלכל יותר מן הכבש:

הכי גרסינן נומא סלקא סנאי הוו לא פרי סנאי הוו סנא קמא דרבי
יוסי היינו ר' שמעון ותנא קמא דרבי שמעון היינו רבי יוסי ומאי אף
אקמייתא: נומא סלקא סנאי הוו. סנא קמא דר' יוסי ללפת ולכרוב
ולא לקפלוט ותנא קמא דרבי שמעון ללפת ולקפלוט ולא לכרוב ורבי
יוסי ורבי שמעון כי הדדי סבירא
להו דללפת ולכרוב ולקפלוט: לא.
ת"ק דר' שמעון הוא ר' יוסי ות"ק
דר' יוסי הוא ר' שמעון ומאי אף
דקאמרי תרומיהו אקמייתא דתנא קמא
ידהו קיימי דהיינו אלפת דקאמר סנא
קמא דרבי יוסי ללפת ולכרוב וקאמר
ליה רבי יוסי אף לקפלוט כמו ללפת
אכל לכרוב לא ותנא קמא דרבי שמעון
נמי הכי קאמר ללפת ולקפלוט כרבי
יוסי וקאמר ליה רבי שמעון אף לכרוב
כמו ללפת אכל לקפלוט לא דהיינו
כתנא קמא דר' יוסי: בן זוהיין. שם
אביו זוהיין: כפליים צמעות גרסי.
אני אתן לכם כפליים שיש לכם עכשיו
פאה אתן לכם חולין מתוקין ומעושין:
אין נותנין פאה לירק. משום דמפקע
ליה ממעשר דכתיב (דברים יד) וצא
הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך מי
שלין לו נחלה עמך חייב לעשר יא
פאה שיש לו נחלה עמך דהפקר יניחו
וכן צבשיית דהפקר פטור ממעשר
דכתיב (שמות כג) ואכלו אביני עמך
וימתם תלכין חית העדה להן מה חיה
אוכלת ופטורה ממעשר אף אבינים
פטורין מן המעשר: למא ליה למימר
להן לא מפני כו'. הא קא יהיב להן
כפליים ומיחא חזו דלא עין צרה היא:
דלא נימרו דחוי מדחי לן. ולא יתן
לנו כלום דמה לו ליטול זו וליתן פי
שנים תלכין פאה לירק. שמה להן טעמא
של דבר: עורות קדשים. עור עולה
וחטאות ואשמות וקרבנות ציבור
שמחלקין עורות קדשי הקדשים
לכהנים דכתיב (ויקרא ו) עור העולה
אשר הקריב וילפינן בזהב (דף ק"ג):
מעולה כל עורות קדשי קדשים:
ולעבר. שכל יום היו מחלקין אותן
לאנשי בית אב שעבדו היום שהמשמר
היה חלוק לששה צמי אבות לששה ימים
ומה שהגיע ליומן הן מרובה הן מועט
הוא נוטל אש"פ שיש יום שמרצים
היחידים להביא ציום זה מחבירו:
צעלי זרועות. שהיו כהנים חוקקים
מחזיריהם: לערב שבת. דכתיב (שמות
מיהו התם ולא יניחו לבעלי זרועות
ליטול זרועות: גדולי כהונה. שריס
שבהן: עמדו צעלים. כל כהני משמרות
יחד והקדישום לצדק הבית: צהר
הבית. רחצה פניה חוץ לעזרה ויש
שם מעלות כדאמרינן צ"ק דיומא

(דף טו). דלם. דופי: קורות. מחבירין. עוזבו של אילן קרי קורה: בייסוס. כהן גדול היה וכן כולן (א) [והיו להן עבדים ממסגין וחובטין את העם]:
אלפ. מקלותיהם כמו לא בללה ולא ברומח במסכת שבת (דף ק"א). לחשקן. יועצי רע: קולמוסין. שהיו כותבין איגרות לרעה: אמריכלין. אמר
כולו. על פיו נחתך כל זורק הקדש: שטימאז. דכתיב (שמואל א' ב') אשר ישכבון את הנשים: כריך ידיה בשיראי. וחליצה פוסלת בקדשים
דבעינן ולקח הכהן (א) שיקח צעמנו ועוד דכיוון הוא: ישמעאל בן פיאבי. כשר היה אבל אנשי ביתו היו בעלי זרוע: שלג מאוס עגלין. שהיה
מגדל צביתו כהנים הרבה: מאי סלקא ציב. מה גמול נשתלם: מלגא ומלכא. מלכי בית חשמונאי: גדיא יאי. גדי טוב למלכל יותר מן הכבש: